

OBSAH

Úvod	11
Hlava I	
1. <i>Druhy jeřábů a zdvihadel</i>	13
1,01. Mostový jeřáb	13
1,02. Mostový jeřáb slévárenský	16
1,03. Mostový jeřáb drapákový	17
1,04. Mostový jeřáb roztloukací	17
1,05. Mostový jeřáb kovací	19
1,06. Mostový jeřáb vytloukací	19
1,07. Mostový jeřáb sázecí	19
1,08. Mostový sázecí jeřáb pro martinské pece	20
1,09. Mostový sázecí jeřáb pro hlubinné pece	20
1,10. Mostový jeřáb magnetový	20
1,11. Portálový jeřáb otočný	22
1,12. Portálový jeřáb překládací	23
1,13. Kozový jeřáb	23
1,14. Konsolový jeřáb	23
1,15. Sloupový dílenský jeřáb	24
1,16. Sloupový stavební jeřáb	25
1,17. Sloupový jeřáb Derrick	25
1,18. Podvěsný jeřáb	29
1,19. Kabelový jeřáb	29
1,20. Automobilový jeřáb	29
1,21. Železniční jeřáb	30
1,22. Ocelárenský lící jeřáb	30
1,23. Skladištní mostový jeřáb pro dopravu tyčového materiálu	31
1,24. Závěr kapitoly 1	31
2. <i>Součásti jeřábů — popis a funkce</i>	34
2,01. Zdvíhací ústrojí	34
2,02. Jeřábová kočka	37
2,03. Jeřábový most	37
2,04. Portál jeřábu	39
2,05. Výložník	39
2,06. Otáčecí ústrojí	41
2,07. Hydraulicky poháněná ústrojí	41
3. <i>Elektrická výzbroj jeřábů a zdvihadel</i>	41
3,01. Pohon jeřábu	41
3,02. Elektromotory na střídavý třífázový proud	42

3,03. Elektromotory s kotvou na krátko	42
3,04. Elektromotory s kotvou fázovou	44
3,05. Vlastnosti sériových motorů	44
3,06. Motory na proud stejnosměrný	45
3,07. Kontrolér	45
3,08. Ovládač	47
3,09. Odporová skříň	47
3,10. Koncový vypínač	47
3,11. Vypínač při přetížení	47
3,12. Jednoduchý stykač	48
3,13. Vratný stykač	48
3,14. Odbrzďovací elektromagnet	48
3,15. ELDRO (elektrohydraulický odbrzďovač)	49
3,16. Hlavní vypínač s pojistkami	49
3,17. Rozvodová skříň	50
3,18. Relé	50
3,19. Transformátor	50
3,20. Trolej	51
3,21. Podélné vedení — podélný hlavní trolej	51
3,22. Příčné vedení — příčný trolej	51
3,23. Sběrače proudu	51
3,24. Podpěra troleje	51
3,25. Držák troleje	51
3,26. Napínačí šroub troleje	52
4. Stanoviště jeřábníka a jeho vybavení	52
4,01. Sedačka pro řidiče	52
4,02. Jeřábnický koš	52
4,03. Jeřábnická kabina	52
4,04. Jeřábnická kabina klimatizovaná	53
4,05. Jeřábnická budka	54
4,06. Vybavení jeřábnických kabin	54
5. Vstup na jeřáb	55
5,01. Všeobecně	55
5,02. Lávka podél jeřábové dráhy	55
5,03. Oblek jeřábníka	56
6. Bezpečnostní opatření na jeřábech	56
6,01. Všeobecně	56
6,02. Brzdy	56
6,03. Elektromagnetické brzdy (automatické) u pojižděcích ústrojí	56
6,04. Brzdy u výložníků	57
6,05. Nožní, popř. ruční brzdy	58
6,06. Tlakové samočinné brzdy	58
6,07. Koncový vypínač zdvihu	58
6,08. Koncový vypínač elektrický	59
6,09. Koncové vypínání u výložníkového stavebního jeřábu systému Wolf	59
6,10. Koncové vypínání pojezdu kočky	60
6,11. Koncové vypínání pojezdu jeřábu	60
6,12. Koncové vypínání krajní polohy výložníku	60
6,13. Souhra funkce brzdy a koncového vypínače	60
6,14. Zakotvení jeřábů	60
6,15. Nárazníky	61

6,16. Zabezpečení proti převržení jeřábu	61
6,17. Zabezpečovací zařízení smyslová	62
6,18. Optická výstražná znamení	62
6,19. Zvuková výstražná znamení	63
6,20. Zvláštní bezpečnostní opatření	63
7. Vázací a uchopovací prostředky	63
7,01. Všeobecně	63
7,02. Jeřáby opatřené hákem	63
7,03. Jeřáby se zavěšeným drapákem	63
7,04. Jeřáby opatřené speciálními závěsy	63
7,05. Vázání na hák	63
7,06. Konopná lana	63
7,07. Ocelové řetězy	63
7,08. Zavěšování licích pánví	64
7,09. Doprava tyčí, trubek, plechů	65
7,10. Uchopovací kleště	65
7,11. Břemenový elektromagnet	65
7,12. Doprava nádob s nebezpečným obsahem	65
7,13. Rozbíjecí koule	65

Hlava II

8. Rozdělení odpovědnosti v jeřábové dopravě a dohlédací orgány	66
8,01. Všeobecně	66
8,02. Vedoucí podniku	66
8,03. Uživatel jeřábu	66
8,04. Jeřábový referent	67
8,05. Jeřábový technik	67
8,06. Jeřábník	67
8,07. Vazač	70
8,08. Údržbař	70
8,09. Opraváři	70
8,10. Dohlédací orgány	70
8,11. Bezpečnostní technik	71
9. Školení jeřábníků a obsluhovatелů zdvihadel	71
9,01. Všeobecně	71
9,02. Jeřábníci	71
9,03. Jeřábnický průkaz	71
9,04. Školení jeřábníka	72
9,05. Řidič parního jeřábu	72
9,06. Řidič automobilového jeřábu	72
9,07. Řidič jeřábu nebo zdvihadla s Dieselovým motorem	72
9,08. Školení vazačů	72
9,09. Školení údržbářů a opravářů	73
9,10. Výjimky pro jeřábníky a vazače	73
10. Záznamy při provozu, poruchách, zkoušení a údržbě jeřábů a zdvihadel	73
10,01. Všeobecně	73
10,02. Kniha hlášení obsluhovatелů zdvihadel	74
10,03. Seznam jeřábů a zdvihadel	74
10,04. Evidenční list obsluhovatele jeřábů a zdvihadel	74
10,05. Evidence vázacích prostředků	74

11. <i>Výňatek z předpisů o povinnostech jeřábového technika</i>	75
11,01. Všeobecně	75
11,02. Zjištění poruchy	75
11,03. Revisní (periodické) zkoušky jeřábů	75
11,04. Evidence jeřábníků a vazačů	75

Hlava III

12. <i>Určení, vycvičení a zařazení jeřábníka nebo obsluhovatele zdvihadla</i>	76
13. <i>Předpisy pro obsluhovatele jeřábů a zdvihadel</i>	77
13,01. Rozdělení jeřábníků	77
13,02. Běžné poruchy při řízení jeřábu nebo zdvihadla	77
13,03. Zajištění jeřábníka proti úrazu	77
13,04. Spolupráce a spoluodpovědnost jeřábníka a vazače	77
13,05. Zakázané manipulace	78
13,06. Doprava nebezpečných předmětů	78
13,07. Předpisy pro obsluhovatele parních jeřábů	78
14. <i>Dorozumivací znamení</i>	78
14,01. Všeobecně	78
14,02. Samovolný pohyb jeřábem	78
14,03. Optické a zvukové signály	79

Hlava IV

15. <i>Určení, vycvičení a zařazení vazače</i>	80
15,01. Všeobecně	80
15,02. Příčiny nehod způsobených vazačem	80
16. <i>Předpisy pro vazače</i>	80
16,01. Všeobecně	80
16,02. Vázání břemen	81
16,03. Zakázané manipulace	81
17. <i>Způsob vázání břemen a zacházení s vázacími prostředky</i>	81
17,01. Všeobecně	81
17,02. Zavěšování vázacích prostředků na hák	82
17,03. Úvazování břemen	83
17,04. Zacházení s vázacími prostředky	85
17,05. Vázací lana ocelová a konopná	87
17,06. Vázací řetězy	87
17,07. Jednoduchý řetěz nebo lano	87
17,08. Rozvětvený závěs	88
17,09. Postup při volbě vázacího prostředku	88
17,10. Doprava choulostivých předmětů	105
17,11. Práce za mrazu	109
18. <i>Postup vazače při provozu jeřábu</i>	110
18,01. Všeobecně	110
18,02. Zvedání břemena	112
18,03. Ukládání břemena	112
18,04. Práce ve formovních slévárnách a ocelárnách	113
18,05. Doprava kmenů a dřeva jeřábem	114
18,06. Vytahování velkých odlitků z forem	114

Hlava V

19. <i>Mimořádné manipulace s jeřábem, pravomoc a spoluodpovědnost jeřábového referenta</i>	115
19,01. Všeobecně	115
19,02. Obracení břemena	115
19,03. Doprava těžších břemen	116
19,04. Posunování vagonů	116
19,05. Zvedání břemena větší váhy, nežli je dovolené zatížení jeřábu	116
19,06. Zvedání odliťků ve slévárnách	116
20. <i>Pokyny pro jeřábníka a vazače při opravách, udržovacích pracích a mazání jeřábu</i>	116
20,01. Všeobecně	116

Hlava VI

21. <i>Určení a zařazení údržbářů a opravářů</i>	118
21,01. Všeobecně	118
21,02. Osoby určené k obsluze a práci na elektrickém zařízení jeřábu	118
21,03. Osoby neznalé	119
21,04. Osoby poučené	119
21,05. Údržbáři	119
22. <i>Předpisy pro údržbáře a opraváře</i>	119
22,01. Všeobecně	119
22,02. Údržba elektrických jeřábů	120
22,03. Výměna ocelových lan	121
22,04. Revise elektromotorů	124
22,05. Revise kontrolérů	125
22,06. Revise ostatního zařízení	125
22,07. Údržba parních jeřábů	125
22,08. Opravy na jeřábech	126
22,09. Postup při provádění oprav	126
23. <i>Zkoušení, udržování a opravy vázacích prostředků</i>	127
23,01. Všeobecně	127
23,02. Předpisy pro udržování vázacích prostředků	127
23,03. Zkoušky řetězů zatěžováním	129
23,04. Volba řetězů	129
23,05. Vázací lana ocelová	129
23,06. Vázací lana konopná	129
23,07. Speciální závěsy	129
23,08. Hlavní nosné orgány jeřábů	129
23,09. Háky jeřábů	130
24. <i>Pravomoc a povinnosti jeřábového technika a referenta při provádění údržby a oprav</i>	130
24,01. Povinnosti jeřábového technika	130
24,02. Povinnosti jeřábového referenta	131

Hlava VII

25. <i>Diskuse o nehodách na jeřábech, zaviněných jeřábníky nebo vazači</i>	132
25,01. Všeobecně	132
25,02. Příklady nehod	132
26. <i>Péče o zdravotní stav jeřábníků</i>	134

Hlava VIII

27. <i>Používání malých zdvihadel a jeřábů</i>	136
27,01. Všeobecně	136
27,02. Obsluha zdvihadla	136
27,03. Opravy a vyřazení zdvihadel	136
27,04. Zkoušení zdvihadel	137
28. <i>Vázání břemen na malá zdvihadla</i>	137

Hlava IX

29. <i>Školení obsluhujících osob</i>	141
29,01. Jeřábový referent a technik — jejich povinnosti při školení obsluhujících osob	141
30. <i>Školení jeřábníků</i>	141
30,01. Teoretické školení	141
30,02. Výcvik jeřábníků v provozu	143
30,03. Všeobecné pokyny	144
30,04. Školení jeřábníků řídicích parní jeřáb, nebo jiný jeřáb neelektrický	145
31. <i>Školení vazačů</i>	145
31,01. Teoretické školení vazačů	145
31,02. Ukončení školení vazačů	146
32. <i>Školení údržbářů a opravářů</i>	146
33. <i>Opakované školení</i>	146
34. <i>Vysvětlení některých základních pojmů</i>	147
Závěr	150